

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 3To/72/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5823010111
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Liptáková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5823010111.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Liptákovvej a sudcov JUDr. Vladimíra Sučika a JUDr. Eriky Bebčákovej, na verejnom zasadnutí konanom 24. augusta 2023 prejednal odvolanie podané obžalovaným T. A., nar. XX.XX.XXXX, proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, č.k. 4T/18/2023-410 z 2.6.2023 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného T. A. z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo, č.k. 4T/18/2023-410 z 2.6.2023 bol obžalovaný T. A. uznaný za vinného, že:

Dňa 06.12.2022 v čase okolo 15:45 hod. kľúčom, ktorý si následne vložil do vrečka svojich nohavíc, uzamkol ubytovaciú jednotku nachádzajúcu sa v budove D. družstva so sídlom v S. č. XXX v okrese M., v ktorej spoločne s poškodenou - družkou L. B., nar. XX.XX.XXXX, od 03.12.2022 býval, čím zabránil dobrovoľnému odchodu poškodenej, pričom obvinený za účelom, aby poškodená nemohla volať o pomoc, taktiež rozšliapal a zlomil jej mobilný telefón značky M., nezisteného typu v hodnote do 20 EUR, čím ho znefunkčnil, následne poškodenú v čase od 15:45 hod. do 18:55 hod. opakovane fyzicky napádal tým spôsobom, že ju najmenej päťkrát udrel dlaňou ruky do oblasti tváre, tiež poškodenú udrel opakovane päšťou dá oblasti tváre a nosa, hodil ju na posteľ, kde ju rukami škrtil, pričom počas opakovaného fyzického útoku poškodenej viac krát povedal, že ju zabije, pričom jej aj vulgárne nadával do kuriev s tým, že v čase okolo 18:55 hod., kedy pod vplyvom alkoholu išiel obvinený na záchod, poškodená využila jeho nepozornosť a zo zadného vrečka nohavíc obvineného vytiahla kľúč zavesený na šnúrke, odomkla izbu a z izby zo strachu o svoj život a zdravie ušla von, kde mávaním rúk zastavila vozidlo značky R. R., prichádzajúce do areálu D. družstva so sídlom v S. č. XXX, ktoré viedol L. P., za ktorého si poškodená nasadla ako pasažier a požiadala ho, aby ju odviezol preč, lebo ju obvinený zabije, kedy k vozidlu pribehol aj obvinený, ktorý sa snažil poškodenú z auta rukami nasilu vytiahnuť za vrchný odev, na čo L. P. na obvineného zahriakol, na čo obvinený od vozidla odstúpil a L. P. odviezol poškodenú do 2 budovy dojárne v areáli D. družstva so sídlom v S. č. XXX, kde sa spoločne s poškodenou uzamkli a kde zotrvali do príchodu polície, čím obvinený poškodenej L. B. spôsobil zranenia a to zlomeninu nosových kostí bez posunu kostných úlomkov s poúrazovým krvácaním z nosa, pomliaždenie tváre obojstranne a odreninu kože na brade vpravo s dobou liečenia a práceneschopnosti v trvaní 14 dní,

čím spáchal prečin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. Za to bol odsúdený podľa § 183 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd zaradil obžalovaného na výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obžalovanému povinnosť nahradiť poškodenej L. B. škodu vo výške 150 eur.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 2.6.2023 vyplýva, že po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a po poučení o opravnom prostriedku obžalovaný zahlásil odvolanie proti výroku o treste a prokurátor uviedol, že žiada doručiť rozhodnutie.

Dňa 29.6.2023 okresnému súdu bolo elektronicky doručené odôvodnenie odvolania obžalovaného T. A., podané prostredníctvom obhajcu, podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom, ktorý v podstatnom uviedol v odvolaní nasledovné argumenty:

„Dňa 02.06.2023 sa na Okresnom súde Námestovo v trestnej veci obžalovaného T. A., nar. XX.XX.XXXX, t. č. v ÚVV a ÚVTOS Žilina, stíhaného pre prečin Obmedzovanie osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Tr. zákona v jednočinnom súbehu s prečinom Nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b/ Tr. zák. a prečinom Ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zákona vedeného pod sp. zn. 4T/18/2023, konalo hlavné pojednávanie, na ktorom súd rozhodol tak, že:

- uznal obžalovaného za vinného zo skutkov, ktoré mu kládla obžaloba za vinu,
- odsúdil obžalovaného na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 mesiacov,
- zaradil obžalovaného na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia
- uložil obžalovanému povinnosť nahradiť poškodenej škodu vo výške 150,- EUR.

Proti rozsudku Okresného súdu Námestovo sp. zn. 4T/18/2023 zo dňa 02.06.2023 (okrem výroku, ktorým bol uznaný za vinného s poukazom na ustanovenie § 257 ods. 1 písm. c, ods. 5 Trestného poriadku) zahlasoval obžalovaný na hlavnom pojednávaní dňa 02.06.2023 odvolanie, ktoré obžalovaný odôvodňuje nasledovne:

Ja považujem uložený nepodmienečný úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 mesiacov za neprímeraný.

V zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona: „Trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.“

V zmysle § 34 ods. 3 Trestného zákona: „Trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.“

V zmysle § 34 ods. 4 Trestného zákona: „Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadne aj na to, že páchatel trestného činu získal trestným činom majetkový prospech; ak tomu nebránia majetkové alebo osobné pomery páchatela alebo to nebude na ujmu náhrady škody, uloží mu s prihliadnutím na výšku tohto majetkového prospechu popri inom treste aj niektorý trest, ktorým ho postihne na majetku, pokiaľ mu takýto trest za splnenia podmienok podľa odseku 6 neuloží ako samostatný.“

Neprímeranosť trestu vidím v tom, že súd pri ukladaní trestu nezohľadnil dôsledne všetky zásady pre ukládanie trestu v zmysle Trestného zákona. Chcem poukázať na svoje vyhlásenie, ktoré som urobil pred súdom, že nepopieram spáchanie skutkov, ktoré sa mi kládli za vinu. Uvedomil som si, že pod vplyvom alkoholu som mohol vnímať skutočnosti, ktoré sa diali asi inak ako ich popisovala poškodená, čo som teraz aj oľutoval a preto som urobil toto vyhlásenie. Príčinou požitia alkoholu, napriek tomu, že mi bola uložená povinnosť zdržať sa požívania alkoholu, boli bolesti zubov, na ktoré mi nezaberali tabletky a ktoré som bohužiaľ chcel vyriešiť požitím alkoholu. Aj z výpovede poškodenej vyplýva, že moja povaha sa mení požitím alkoholu, preto uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody vo výške 21 mesiacov nemá až taký význam na spôsob môjho života, na ochranu spoločnosti či na prevenciu páchania trestnej činnosti, zásadným je dôsledná abstinencia od alkoholu, čo si aj sám uvedomujem. Vo väzbe som už skoro pol rok, čo považujem za dobrý základ, aby som v abstinencii naďalej pokračoval.

Ja som predtým, ako som bol vzatý do väzby stále pracoval, dlhodobo som pracoval v zahraničí, po návrate na P. som si vždy našiel nejakú prácu, doma bez práce som bol maximálne tak týždeň. Riadne som si zabezpečoval príjem a to nie len na pokrytie mojich potrieb, ale aj na zabezpečenie výživy mojich detí. Takýmto neprimerane prísny trestom je zasiahnuté tak aj do majetkovej sféry týkajúcej sa mne blízkych osôb a to mojich detí a užitočnejší by som bol, ak by som pracoval a riadne dosahoval príjem na slobode, čo by bolo zabezpečené trestom kratšieho trvania.

Zároveň mám za to, že súd riadne ani nezdôvodnil svoje rozhodovanie o výške trestu, čo ho viedlo k tomu, že mi uložil trest odňatia slobody vo výške 21 mesiacov, prečo považuje trest odňatia slobody v tejto výške za primeraný a zodpovedajúci zásadám Trestného zákona.

Pokiaľ ide o uloženie povinnosti nahradiť škodu, mám za to, že v tejto časti je rozsudok nezákonný a nesprávny. V prvom rade nie je z vyjadrenia poškodenej zrejmé, na základe akého právneho titulu si poškodená náhradu škody uplatňuje. Poškodená síce nemusí uvádzať ustanovenia zákona, na základe ktorých si náhradu škody uplatňuje, ale z jej uplatnenia musí byť zrejmé, čo si uplatňuje, či išlo o nemajetkovú ujmu, či išlo o bolestné, atď. A to z jej výsluchu a z uplatnenia náhrady škody nevyplynulo. Ide síce o adhézne konanie v rámci trestného konania, ale aj samotné uplatnenie náhrady škody musí spĺňať atribúty žaloby na základe občianskych predpisov. Rovnako tak to platí aj o rozhodovaní súdu, ktorý musí v rozsudku právne posúdiť uplatnený nárok, avšak z odôvodnenia rozsudku tieto skutočnosti nevyplyvajú. Chýba nie len právne posúdenie, ale aj špecifikácia z akého právneho titulu bola škoda uplatnená. V tomto smere je výrok súdu o náhrade škody aj nepreskúmateľný.

Pokiaľ ide o výrok súdu o zaradení na výkon trestu do ústavu so stredným stupňom stráženia, mám za to, že súd mohol aplikovať aj ust. § 48 ods. 4 Trestného zákona: „Súd môže zaradiť páchatel'a aj do ústavu na výkon trestu iného stupňa stráženia, než do ktorého má byť podľa odseku 2 zaradený, ak má so zreteľom na závažnosť trestného činu a mieru narušenia páchatel'a za to, že v ústave na výkon trestu iného stupňa stráženia bude jeho náprava lepšie zaručená. Takto môže do ústavu na výkon trestu minimálneho stupňa stráženia zaradiť páchatel'a aj vtedy, ak bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu za úmyselný prečin. Nemôže však do ústavu na výkon trestu s minimálnym alebo stredným stupňom stráženia zaradiť páchatel'a, ktorému bol uložený trest odňatia slobody na doživotie, alebo páchatel'a obzvlášť závažného zločinu, ktorému bol uložený trest odňatia slobody prevyšujúci pätnásť rokov.“

Ja mám tiež za to, že v ústave na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia by bola lepšie zaručená moja náprava.

Vzhľadom na vyššie uvedené preto žiadam, aby odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu v časti výroku o treste, o zaradení do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia a o uložení povinnosti na náhradu škody zrušil a sám rozhodol tak, že:

- mi uloží primeraný trest odňatia slobody v nižšej výmere resp. na dolnej hranici trestnej sadzby,
- ma zaradí na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a
- že odkáže poškodenú s nárokom na náhradu škody na civilný proces“.

Dňa 4.7.2023 krajskému súdu bolo doručené doplnenie odôvodnenia odvolania obžalovaného, ktorý v podstatnom uviedol v doplnení odvolania nasledovné argumenty:

„Po tomto súde som sa odvolal na Krajský súd v Žiline z dôvodu toho, že po dohode s mojou advokátkou, že keď sa priznám, budem súdený v spodnej hranici. V žilinskej väzbe som už 7 mesiacov a bol som odsúdený za to, čo som neurobil po mojom priznaní na 21 mesiacov. Všetko to začalo hľadaním si práce, lebo mám 3 maloleté deti, na ktoré som povinný platiť alimenty. Už som bol odsúdený za neplatenie alimentov. Šak už tú chybu som nechcel urobiť, vrátiť sa naspäť za to do väzenia. Tak som si hľadal prácu. Poškodená L. B., ktorá je iba moja kamarátka z N., čo aj potvrdila svojou výpoveďou. Že sa poznáme 8 mesiacov cez internetovú zoznamku. Medzi nami nebol žiadny vzťah. Tak neviem, prečo vyšetrovateľ zo S. uvádzal v spise, že je moja družka, ako aj poškodená vypovedala, že my dvaja sme nikdy v spoločnej domácnosti nikdy nebývali a sme iba kamaráti. A mňa súdili podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) s poukazom na § 139 písm. c). L. B. mi ponúkla, že vybaví prácu na družstve v S., že tam pôjdeme pracovať spolu. Čo sa aj stalo, ale vtedy som nevedel, že ona tam ide so mnou pracovať iba za účelom, aby som jej zarobil peniaze. Tam chcela, aby tak aj zo začiatku sme si dali spoločný účet, aby

moje a jej peniaze chodili na jeden účet. Ale ja som s tým nesúhlasil. Už vtedy začala byť agresívna, že to bude lepšie, keď účet budeme mať spoločný. Ja som nevedel, že ona sa tým živí, že okráda chlapov po prvej alebo druhej výplate na účet vyberie peniaze, ukradne všetko, čo sa dá speňažiť a utečie naspäť k svojmu synovi na východ. Vedel som, že ponúka sex na internete a berie pervitín. Ale že okráda tak chlapov nevedel. 4 dni sme pracovali na družstve na čierno. Na skúšku, či vieme dojiť kravy. 6.12. sme ráno šli do práce ako každý deň. Ja som šiel k býkom a L. B. dojiť kravy. Pri dojení ju kopla krava. Ja som tam prišiel o 5 min., lebo mi L. volala, čo sa stalo. Mala otláčené kopyto kravy na hlave a krv jej šla z nosa. Jej kolegyňa jej povedala, aby sa išla umyť. Keď sa umyla, prišla späť. Jej kolegyňa jej vravela, že to bude zlomené, lebo jej to modrie. Ona odmietla. Po 1 nevedela, kde tam je nemocnica a po 2 nemali sme ešte podpísané zmluvy. Jej kolegyňa volala vedúcemu družstva. Ktorý tak pribehol aj so zmluvami, aby sme podpísali. Lebo by sa prišlo na to, že sme tam pracovali na čierno. L. B. končila o 10:00, ja o 12:00 hod., už vtedy bola pod vplyvom pervitínu. Chcela silou mocou odísť preč, ja som chcel ostať. Vravela, že mi vybaví, že tam pracovať nebudem. Aj to splnila. Boli sme spolu v obchode, kde už vtedy si skrývala tvár šatkou, hanbila sa ísť s takým nosom do obchodu. Ja som si kúpil plosku, lebo od rána ma bolel zub a tabletky nezabrali a zubár kde tam je, som nevedel. Už vtedy sa obchodníčiek pýtala, ako sa ide zo S. preč. Po príchode z obchodu začala byť agresívna, hádzať s vecami. So svojim aj mojím telefónom. Okná a dvere boli otvorené. Lebo som cez okno videl ako svietia svetlá na budove oproti. L. si kýchlala a pustila sa jej krv z nosa, ja som išiel po uterák do kúpeľne a ona uvidela svetlá na budove a vybehla von. Ona po požití pervitínu má také stavy, 10 minút sa bojí a o 10 minút je agresívna. Ona naskočila do auta a pošli preč. Ja som už vedel, čo má zalubom, vrátil som sa späť do izby a čakal som na políciu.

Vyšetrovateľ má zabezpečiť dôkazy tak, ako v prospech poškodenej, tak aj v prospech obvineného. Ten vyšetrovateľ nerobil nič, čím skôr ma zavrieť. Fotodokumentácia z miesta činu žiadna, že okno je pol metra nad zemou. Že cez neho utečie i malé dieťa a nie žeby mi išla kradnúť kľúče, keď som na vécku. Vedúci družstva ju vozil všade na políciu, k lekárovi, no všade. Ona za peniaze urobí všetko, už 20 rokov cez internet cez sexoznamku zarába peniaze.

Po mojom zadržaní na druhý deň som s vyšetrovateľom bol na mieste činu, kde som mal svoje veci a peniaze u ekonómky. Vyšetrovateľ sa dobre pozná s vedúcim družstva. Lebo po našom príchode na miesto činu sa pozdravili menami a rozprávali sa, ako by sa nič nestalo a dobre sa poznali. Prišiel som si po moje osobné veci a peniaze. No vedúci družstva povedal, že L. B. odišla s mojím kufrom, že vybrala svoje a moje peniaze od ekonómky a odišla bez môjho vedomia. Je na ňu trestné stíhanie, som podal. Nedostavuje sa na súdy. Vedúci družstva zakryli to, že zamestnáva ľudí na čierno a chcel zakryť pracovný úraz. L. B. kúpil mobil, telefón, dostala peňažnú odmenu. On nemá problém, že zamestnáva na čierno a pracovný úraz. Ona má mobil a peniaze moje aj jeho a ja mám sedieť 21 mesiacov za to, že som chcel ísť pracovať a platiť alimenty, zas v base kolotoč. Ona na internete sa chváli, za čo ma tu dostala, vyšetrovateľa do nezaujímia.

360 - žiadne vyhrážanie a neni moja družka

156 - ublíženie znalec - že to mohlo byť kopnutím kravy

183 - žiadne dôkazy ja som dal zobrať odtlačky aj video záznam. Ďakujem za porozumenie.

Dnes bola za mnou aj polícia, no z kriminalistiky, že boli svedčiť svedkovia proti L. B.. Lebo je na ňu trestné stíhanie, ktoré som podal ja, lebo deň po mojom zadržaní políciou L. B. mi ukradla kufor s osobnými vecami a vybrala aj moje peniaze od ekonómky bez môjho vedomia. Ona to robila účelovo. Od vedúceho družstva dostala mobil. On je svedok jak L. B. mi ukradla kufor, nakladal ho do svojho auta. A ekonómka jej vydala moje peniaze, ktoré som mal tam zarobené. Oklamala vedúceho a ekonómku, ukradla mi kufor, peniaze, dostala mobil, pošla preč. Ona chcela len z toho vylákať peniaze aj za to, že ju kopla krava, chcela odškodné, že jej to treba preplatiť. Tá tak. Mňa dala zavrieť, ukradla mi veci, vylákala peniaze aké sa dali a ide ďalej, nájde ďalšieho hlupáka ako ja. Ona sa vysmieva na facebooku ako ma dostala do väzenia a ja som tu. Prosím vás moja chyba, že som sa priznal k tomu, čo som neurobil, uveril som tomu, že pôjdu zo spodnej hranice a pôjdem domov. Prosím Vás, zvážte to“.

Súdny spis neobsahuje vyjadrenie príslušného prokurátora k odvolaniu obžalovaného a k jeho odôvodneniu.

Na verejnom zasadnutí v konaní pred odvolacím súdom prokurátor navrhol odvolanie obžalovaného ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietnuť. Obhajca obžalovaného navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu v časti výroku o treste, o zaradení do ústavu na výkon trestu odňatia slobody

so stredným stupňom stráženia a o uložení povinnosti na náhradu škody zrušil a sám rozhodol tak, že obžalovanému uloží trest odňatia slobody v nižšej výmere, resp. na dolnej hranici trestnej sadzby, zaradí obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a odkáže poškodenú s nárokom na náhradu škody na civilný proces. Obžalovaný v konečnom návrhu uviedol, že sa pridriava dôvodov podaného odvolania tak, ako tieto na verejnom zasadnutí predniesol jeho obhajca a v zmysle týchto dôvodov krajskému súdu navrhol aj rozhodnúť.

Krajský súd, ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolanie obžalovaného bolo podané včas, v lehote stanovenej § 309 Tr. por., odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. b) Tr. por., obsah odvolania spĺňa náležitosti § 311 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por., ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Obžalovaný T. A. podal odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa len proti výroku o treste, ale odvolací súd vykonal všeobecný prieskum rozhodnutia súdu prvého stupňa o vine, ako i prieskum konania, ktoré predchádzalo odvolaním napadnutému výroku rozsudku súdu prvého stupňa, pretože z pohľadu zákona a spravodlivosti žiadny trest nemôže obstať pri nezákonnom rozhodnutí o vine páchatel'a.

Odvolací súd zistil, že vo vzťahu ku skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdených trestných činov (prečin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Tr. zák. v súbehu s prečinom nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. a prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák.) je napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom sa postupovalo podľa Trestného poriadku a v ktorom nedošlo k žiadnym chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci. V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na priebeh hlavného pojednávania v konaní pred prvostupňovým súdom, na ktorom obžalovaný T. A. v zmysle § 257 ods. 1 písm. c) Tr. por. urobil vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe. Obžalovaný zároveň odpovedal kladne na otázky podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g), h) Tr. por. Súd prvého stupňa uznesením podľa § 257 ods. 7 Tr. por. vyhlásenie obžalovaného T. A. prijal.

Odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa si vytvoril dostatočný skutkový základ k rozhodnutiu o druhu a výmere trestu. Na tomto mieste krajský súd poznamenáva, že argumenty obžalovaného uvedené v písomných dôvodoch odvolania neboli spôsobilé zvrátiť druh a výmeru trestu, ktorý bol obžalovanému uložený rozsudkom súdu prvého stupňa.

Skutočnosť, že odvolateľ sa nestotožňuje s právnymi názormi súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku v súvislosti s výrokom o treste, nemôže sama osebe viesť odvolací súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyslovených súdom prvého stupňa.

Súd prvého stupňa rozviedol svoje skutkové a právne úvahy vo vzťahu k výroku o treste, ktoré si odvolací súd osvojil v plnom rozsahu a v podrobnostiach na ne aj vo svojom rozhodnutí poukazuje. Na tomto mieste krajský súd pripomína, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého stupňa a nadriadeného súdu tvoria jednotu a v prípade, ak si nadriadený súd osvojuje správnosť záveru napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, je potom jeho úlohou zamerať sa na riešenie odvolacích námietok obžalovaného.

V širších súvislostiach krajský súd poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19.12.1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59-60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu

možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea v. Romania, rozsudok z 15.2.2017 k sťažnosti č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland, rozsudok z 27.9.2001 k sťažnosti č. 49684/99, § 31, § 33).

Z dôvodov odvolania obžalovaného je nesporné, že obžalovaný primárne namieta neprimeranosť uloženého trestu odňatia slobody, poukazuje na to, že pred skutkom riadne pracoval a živil maloleté deti, namieta nedostatočné odôvodnenie uloženia nepodmienečného trestu, nezákonnosť výroku o škode a domáha sa zrušenia výroku o zaradí do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Treba uviesť, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu) a je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t.j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste.

Všeobecne treba uviesť, že Trestný zákon vychádza zo zásady, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a ich páchatel'mi. Zmysel existencie a prípadnej aplikácie noriem trestného práva je predovšetkým v tom, aby sa trestné činy buď vôbec nepáchali, alebo páchali v čo najmenšej miere. Ochrana spoločnosti pred páchatel'mi trestných činov, vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov, robí tak z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest má však okrem toho pôsobiť výchovne, a to nielen na páchatel'a, ale aj na ostatných členov spoločnosti. Prítom generálna prevencia sa má uskutočňovať prostredníctvom individuálnej prevencie. Ak sa teda páchatel'ovi zabráni v ďalšej trestnej činnosti, dáva sa tým najavo aj ostatným členom spoločnosti, ktoré správanie je nežiaduce, proti čomu je namierený Trestný zákon a takýmto spôsobom možno ovplyvňovať pozitívnu hodnotovú orientáciu občanov spoločnosti. Trest súčasne vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Z hľadiska týchto úvah odvolacieho súdu možno potom dospieť k záveru, že účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. tvorí jednotu, lebo sa musí vzájomne dopĺňať. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje chráneným záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcija medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti.

V súvislosti s namietanou neprimeranosťou uloženého trestu odvolateľom treba dodať, že záver o primeranosti trestu je daný vtedy, ak sa opiera o rozumnú väzbu medzi legitímnym cieľom a zvoleným prostriedkom jeho realizácie. Možno konštatovať, že páchatel'a môže so spravodlivosťou, a teda aj so spoločnosťou zmieriť len spravodlivý trest. Trest sa musí rovnať spôsobenému bezpráviu, z toho vyplýva, že v prípade, ak bude trest, resp. odplata obsiahnutá v treste prísnejšia ako bezprávie spôsobené trestným činom, nedôjde len k negácii tohto bezprávia, ale zároveň uloženým trestom vznikne nové bezprávie - bezprávie voči neprimerane potrestanému páchatel'ovi trestného činu. Trest, ktorým štát a spoločnosť reaguje na spáchaný trestný čin ako na nespravodlivé konanie, by mal nespravodlivosť spôsobenú trestným činom napraviť, a nie ešte viac rozmnožiť. Neprimeraný trest nemožno považovať za spravodlivý. Spravodlivý je vždy len primeraný trest. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácie núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupovaniu súdu pri rozhodovaní o treste.

Okresný súd správne aplikoval pri úvahách týkajúcich sa ukladania trestu ustanovenie § 34 ods. 4 Tr. zák., podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery

prihliadne aj na to, že páchatel' trestného činu získal trestným činom majetkový prospech; ak tomu nebránia majetkové alebo osobné pomery páchatela alebo to nebude na ujmu náhrady škody, uloží mu s prihliadnutím na výšku tohto majetkového prospechu popri inom treste aj niektorý trest, ktorým ho postihne na majetku, pokiaľ mu takýto trest za splnenia podmienok podľa odseku 6 neuloží ako samostatný.

Súd prvého stupňa správne aplikoval všetky hmotnoprávne ustanovenia rozhodujúce pre uloženie druhu a výmery trestu, vrátane správneho zistenia poľahčujúcej okolnosti v zmysle § 36 písm. l) Tr. zák. a priťažujúcej okolnosti v zmysle § 37 písm. h) Tr. zák. (obžalovanému mala byť tiež priznaná priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. m/ Tr. zák., krajský súd však vzhľadom k absencii odvolania prokurátora v neprospech obžalovaného nemohol pristúpiť k jej priznaniu) a tiež správnej aplikácie ustanovenia § 41 ods. 1 Tr. zák. Krajský súd uzatvára, že okresným súdom uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 mesiacov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia považuje za zákonný, primeraný a spravodlivý. Tento zákonný stav neboli odvolacie argumenty obžalovaného spôsobilé zvrátiť v rámci odvolacieho konania.

Krajský súd je toho názoru, že uložený trest odňatia slobody je v súlade so zásadami ukladania trestov v zmysle Trestného zákona. Treba povedať, že základná sadzba trestu odňatia slobody za prečin obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Tr. zák. (ako najprísnejšieho zo žalovaných prečinov) je 6 mesiacov až 3 roky, teda obžalovaný dostal trest odňatia slobody v strede zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Práve tie okolnosti, ktoré obžalovaný uvádza v dôvodoch svojho odvolania ako „poľahčujúce okolnosti“ (nepopieranie spáchania skutku, vyživovacia povinnosť voči maloletým deťom) boli tými, na ktoré súd prihliadol pri ukladaní trestu odňatia slobody. Krajský súd uvádza, že v uloženom treste odňatia slobody je už prihliadnuté aj na tieto skutočnosti a práve preto bol obžalovanému uložený trest odňatia slobody v strede zákonom stanovenej trestnej sadzby a nie trest prísnejší. Netreba tiež zabúdať na to, že v prípade obžalovaného T. A. sa jedná o osobu, ktorá bola v minulosti opakovane uznaná za vinnú, a aj keď sa z väčšej časti na obžalovaného T. v prípade jeho odsúdení hľadí, akoby nebol odsúdený, fikcia neodsúdenia neznamena, že sa v minulosti tieto skutky aj skutočne nestali a krajskému súdu prispeli k celkovému hodnoteniu jeho osoby, kedy ani v minulosti uložené nepodmienečné tresty nemali na obžalovaného výchovný vplyv a neodradili ho od páchania ďalšej trestnej činnosti. Obžalovanému bola v minulosti dokonca daná možnosť podmieneného prepustenia z výkonu trestu, kedy túto možnosť nevyužil a opakovane sa dopustil protiprávnej činnosti násilného charakteru aj v priebehu skúšobnej doby podmieneného prepustenia. Krajský súd pri hodnotení zákonnosti, primeranosti a spravodlivosti druhu a výmery trestu prihliadal tiež na nekritický prístup obžalovaného k spáchaniu skutku, kedy podaním doručeným krajskému súdu dňa 4.7.2023 značným spôsobom bagatelizoval svoje konanie a vinu na spáchanom skutku prikladal poškodenej, čím takýmto spôsobom presvedčil krajský súd, že je na neho nevyhnutné pôsobiť nepodmienečným trestom odňatia slobody. Čo sa týka argumentácie obžalovaného ohľadom vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom, k tomu krajský súd uvádza, že obžalovaný si v čase skutku bol veľmi dobre vedomý svojej vyživovacej povinnosti, a ani táto ho neodradila od páchania násilnej trestnej činnosti. V neposlednom rade netreba zabúdať na to, že obžalovaný T. A. bol opakovane, a relatívne v krátkych časových intervaloch, postihnutý pre priestupky a to celkovo 18-krát, z toho 14-krát pre priestupky proti občianskemu spolunažívaniu a to z väčšej časti voči blízkym osobám ako rodičia, brat a napokon aj voči samotnej poškodenej L. B.. Obžalovaný T. A. má zjavné sklony k nerešpektovaniu zákonov, je opakovane postihovaný (priestupky, trestné činy) za svoje agresívne správanie, preto v jeho prípade v žiadnom prípade neprichádza do úvahy uloženie alternatívneho trestu, ale je na neho potrebné pôsobiť tým najprísnejším trestom - trestom odňatia slobody bez podmieneného odkladu.

Krajský súd preskúmal tiež výrok o náhrade škody a výrok o zaradení obžalovaného do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a konštatuje, že aj tieto zodpovedajú stavu veci a zákonu.

Obžalovaný v dôvodoch svojho odvolania namieta tiež nepreskúmateľnosť výroku o náhrade škody. Okresný súd v poslednom odseku odôvodnenia napadnutého rozsudku síce stručne, ale predsa len odôvodnil tento výrok, s ktorým sa krajský súd stotožnil. Poškodenej L. B. bola v prípravnom konaní vypočutá trikrát a to dňa 7.12.2022, kedy sa k uplatneniu náhrady škody nevyjadrila, dňa 27.1.2023, kedy uviedla, že si uplatňuje náhradu škody vo výške 150 eur z titulu bolestného a dňa 9.3.2023, kedy totožne ako pri výsluchu dňa 27.1.2023 uviedla, že si uplatňuje náhradu škody vo výške 150 eur z titulu bolestného. Možno konštatovať, že návrh poškodenej, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil

obžalovanému povinnosť nahradiť škodu, bol uplatnený do skončenia vyšetrovania a bolo z neho zrejmé, z akých dôvodov (bolestné) a v akej výške (150 eur) bol tento nárok na náhradu škody uplatnený, preto boli splnené podmienky v zmysle § 46 ods. 3 Tr. por. na jeho priznanie. Na margo odvolacích námietok krajský súd ešte dodáva, že poškodená si mohla uplatniť náhradu škody vo vyššej sume aj s poukazom na závery znaleckého posudku znalca MUDr. T. T. a na vyčíslenie bolestného v tomto posudku, ale zo subjektívnych dôvodov tak neučinila.

Pokiaľ obžalovaný namieta aj nesprávnosť výroku o jeho zaradení na výkon trestu do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ani tieto odvolacie argumenty nie sú spôsobilé privodiť zmenu, resp. zrušenie napadnutého výroku o treste. Ustanovenie § 48 ods. 4 Tr. zák., na ktoré obžalovaný vo svojom odvolaní poukazuje, má fakultatívny charakter a je na úvahe konajúceho súdu, či ho aplikuje alebo nie. Závažnosť trestného činu a miera narušenia páchatel'a sú dvoma materiálnymi podmienkami umožňujúcimi aplikáciu tohto ustanovenia, pričom v prípade obžalovaného T. A. a okolnostiach spáchaného skutku je už na prvý pohľad zrejmé, že v jeho prípade použitie tohto ustanovenia neprichádza do úvahy, nakoľko v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia by jeho náprava nebola lepšie zaručená. Závažnosť skutku vidí krajský súd v spáchaní troch trestných činov, jeho násilnej povahy voči chránenej osobe, následné bagatelizovanie svojho konania obžalovaným v odvolacom konaní, ale predovšetkým bohatú kriminálnu minulosť obžalovaného aj poukazom na opakované spáchanie priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu.

Reálne garantovanie a uplatnenie základného práva na súdnu ochranu aj v súdnom konaní trestnom neznamená, aby všeobecné súdy preberali skutkové a právne názory strany konania, ktoré v okolnostiach konkrétneho prípadu súvisia s uloženým druhom a výmerou trestu.

Odvolací súd preskúmal správnosť konania, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku obžalovaným, a nezistil žiadne pochybenie. Nezistil ani chyby, ktoré odvolaním neboli vytýkané a ktoré by boli takej povahy, že by odôvodňovali po právoplatnosti rozsudku podanie mimoriadneho opravného prostriedku, a to dovolania na základe ustanovenia § 371 ods. 1. por. alebo § 371 ods. 3 Tr. por., aj keď s poukazom na priebeh konania pred okresným súdom prichádza do úvahy v prípade obžalovaného Jozefa Timka len dovolanie z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Na základe týchto skutočností potom krajský súd, ako súd odvolací, odvolanie obžalovaného Jozefa Timka podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.